

สถานการณ์การผลิตและการค้าปลานิลและผลิตภัณท์ในช่วง 3 เดือนแรก ปี 2563

เกวลิน หนูฤทธิ์
กลุ่มเศรษฐกิจการประมง
กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง

1. สถานการณ์การผลิต

ข้อมูลเบื้องต้นผลผลิตปลานิลจากการเพาะเลี้ยงใน ปี 2562 ปริมาณ 208,635 ตัน มูลค่า 9,019 ตัน เมื่อเทียบกับปี 2561 พบว่า ปริมาณลดลง ร้อยละ 1.3 ขณะที่มูลค่าไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับเนื้อที่เลี้ยงปลานิลทั้งประเทศ 444,640 ไร่ ลดลงร้อยละ 0.4 และมีผลผลิตเฉลี่ย 469 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงร้อยละ 0.9 (ตารางที่ 1) ผลผลิตปลานิลในปี 2562 ลดลง เนื่องจากเกษตรกรประสบภัยแล้งเร็วและยาวนานกว่าปี 2561 ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อน อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีน้อย ประกอบกับช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน เกษตรกรประสบกับพายุโพดุลและคาจิกิในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือบางจังหวัด ส่งผลให้ผลผลิตปลานิลเสียหาย ทำให้ภาพรวมผลผลิตปลานิลระดับประเทศลดลง

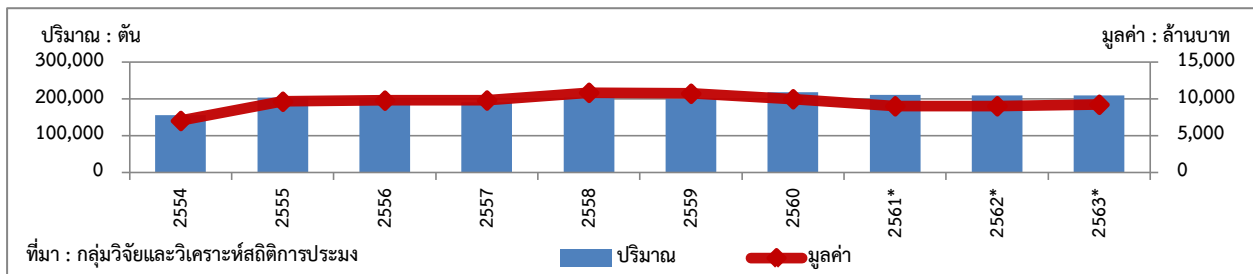
สำหรับในปี 2563 คาดว่าผลผลิตปลานิล 200,766 ตัน ลดลงร้อยละ 3.8 เนื่องจากเกษตรกรยังคงประสบภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 บางพื้นที่ไม่มีน้ำเลี้ยง จำเป็นต้องชะลอการเลี้ยง และบางพื้นที่มีปริมาณน้ำน้อยในแต่ละบ่อ เกษตรกรแก้ไขโดยการนำน้ำในแต่ละบ่อมารวมให้อยู่ในบ่อเดียวกัน นอกจากนี้เกษตรกรบางรายทำการอนุบาลลูกปลาก่อนเมื่อน้ำฝนมาจึงทำการเลี้ยงปลาต่อไป

ตารางที่ 1 ผลผลิต มูลค่า เนื้อที่เลี้ยง และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปลานิล ปี 2554-2563*

ปี	ผลผลิต		มูลค่า		เนื้อที่เลี้ยง		ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	
	ตัน	%Δ	ล้านบาท	%Δ	ไร่	%Δ	กก./ไร่	%Δ
2554	155,544		7,017		405,335		384	
2555	203,029	30.5%	9,636	37.3%	450,699	10.1%	450	17.4%
2556	197,595	-2.7%	9,785	1.5%	439,854	-2.5%	449	-0.3%
2557	189,946	-3.9%	9,802	0.2%	425,786	-3.3%	446	-0.7%
2558	203,227	7.0%	10,853	10.7%	435,252	2.2%	467	4.7%
2559	200,764	-1.2%	10,724	-1.2%	437,437	0.5%	459	-1.7%
2560	217,928	8.5%	9,975	-7.0%	457,954	4.5%	476	3.7%
2561*	211,368	-3.0%	9,018	-9.6%	446,223	-2.6%	474	-0.5%
2562*	208,635	-1.3%	9,019	0.0%	444,640	-0.4%	469	-0.9%
2563*	200,766	-3.8%	9,225	2.3%	436,281	-1.9%	460	-1.9%

ที่มา : กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง

หมายเหตุ : * ข้อมูลเบื้องต้น (คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ เดือนมีนาคม 2563)

ภาพที่ 1 ผลผลิตและมูลค่าปลานิลจากการเพาะเลี้ยงปลานิล ปี 2554-2563

2. สถานการณ์ราคา

2.1 ราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม

ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์มภาคกลางเฉลี่ยในช่วง 3 เดือนแรกปี 2563 ขนาดเล็ก 26.28 บาท/กก. ขนาดกลาง 36.57 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 43.86 บาท/กก. โดยขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลง ร้อยละ 5.5 และ 5.6 ขณะที่ขนาดใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด - 19 ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ทำให้ผลผลิตปลานิลที่ตกค้างอยู่ในบ่อเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่จะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เมื่อภาครัฐสั่งเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรขายได้ปริมาณสูงสุด หากไม่สามารถระบายผลผลิตออกมาจำหน่ายได้ เกษตรกรได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก และคาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์มจะลดต่ำลงอีก (ตารางที่ 2 และภาพที่ 2)

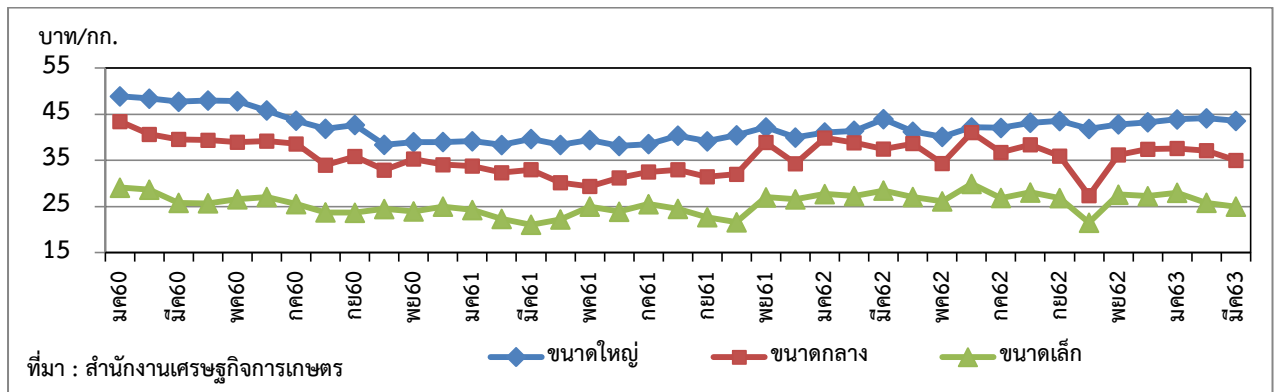
ตารางที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2562-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	27.71	28.00	1.0%	39.87	37.60	-5.7%	41.07	43.89	6.9%
ก.พ.	27.29	25.83	-5.3%	38.82	37.12	-4.4%	41.44	44.13	6.5%
มี.ค.	28.48	25.00	-12.2%	37.47	35.00	-6.6%	43.95	43.57	-0.9%
เม.ย.	27.08			38.67			41.23		
พ.ค.	26.13			34.33			40.11		
มิ.ย.	29.92			41.04			42.16		
ก.ค.	26.87			36.73			42.04		
ส.ค.	28.05			38.40			43.18		
ก.ย.	26.84			35.94			43.54		
ต.ค.	21.50			27.37			41.83		
พ.ย.	27.58			36.20			42.83		
ธ.ค.	27.25			37.42			43.28		

เฉลี่ย	27.06	26.28		36.86	36.57		42.22	43.86	
ไตรมาสที่ 1	27.83	26.28	-5.6%	38.72	36.57	-5.5%	42.15	43.86	4.1%
ไตรมาสที่ 2	27.71			38.01			41.17		
ไตรมาสที่ 3	27.25			37.02			42.92		
ไตรมาสที่ 4	25.44			33.66			42.65		

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2560-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

2.2 ราคาขายส่ง

ราคาขายส่ง ณ ตลาดไท ในช่วง 3 เดือนแรก ปี 2563 ปลานิลขนาดเล็ก 22.29 บาท/กก. ขนาดกลาง 42.50 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 60.00 บาท/กก. โดยขนาดเล็กปรับตัวลดลงร้อยละ 24.2 ขณะที่ขนาดกลางและขนาดใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 และ 18.5 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 ทั้งนี้ราคาปลานิลขนาดกลางและขนาดใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเป็นขนาดที่ตลาดผู้บริโภคมีความต้องการสูง (ตารางที่ 3 และภาพที่ 3)

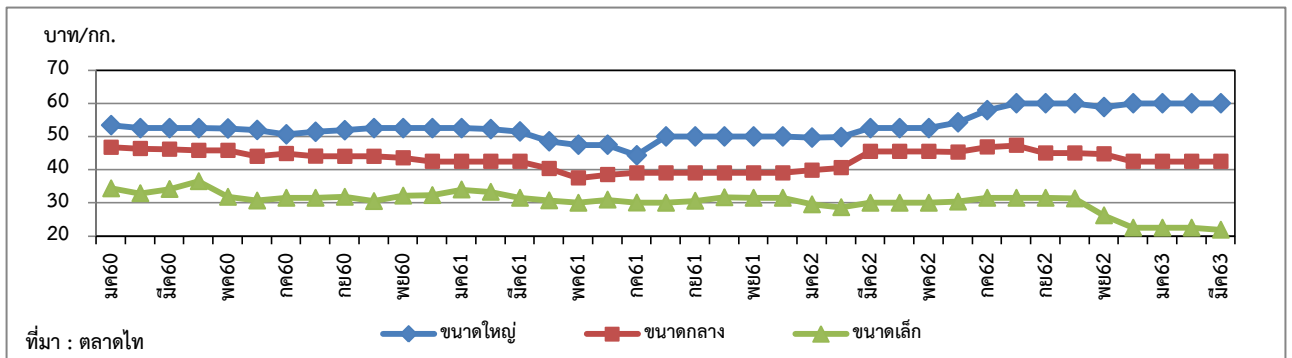
ตารางที่ 3 ราคาขายส่ง ปี 2562-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	29.52	22.50	-23.8%	39.81	42.50	6.8%	49.65	60.00	20.8%
ก.พ.	28.66	22.50	-21.5%	40.59	42.50	4.7%	49.80	60.00	20.5%
มี.ค.	30.00	21.88	-27.1%	45.50	42.50	-6.6%	52.50	60.00	14.3%
เม.ย.	30.00			45.50			52.50		
พ.ค.	30.00			45.50			52.50		
มิ.ย.	30.35			45.27			54.25		
ก.ค.	31.50			46.83			57.92		
ส.ค.	31.50			47.34			60.00		
ก.ย.	31.50			45.00			60.00		

ต.ค.	31.30			45.00			60.00		
พ.ย.	26.21			44.75			58.86		
ธ.ค.	22.50			42.50			60.00		
เฉลี่ย	29.42	22.29		44.47	42.50		55.67	60.00	
ไตรมาสที่ 1	29.39	22.29	-24.2%	41.97	42.50	1.3%	50.65	60.00	18.5%
ไตรมาสที่ 2	30.12			45.42			53.08		
ไตรมาสที่ 3	31.50			46.39			59.31		
ไตรมาสที่ 4	26.67			44.08			59.62		

ที่มา : www.talaadthai.com

ภาพที่ 3 ราคาขายส่งปลานิล ณ ตลาดไท ปี 2560-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

2.3 ราคาขายปลีก

ราคาขายปลีกที่ผู้บริโภคซื้อ ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ในช่วง 3 เดือนแรกปี 2563 ปลานิลขนาดกลาง 66.69 บาท/กก. และปลานิลขนาดใหญ่ 73.96 บาท/กก. โดยทั้งสองขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 และ 3.6 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 (ตารางที่ 4 และภาพที่ 4)

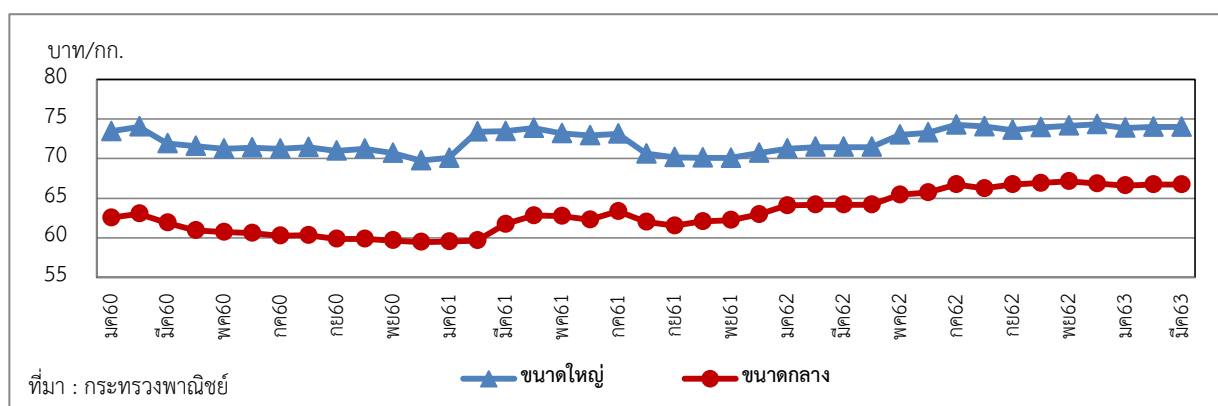
ตารางที่ 4 ราคาขายปลีก ปี 2562-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	64.07	66.61	4.0%	71.26	73.89	3.7%
ก.พ.	64.18	66.73	4.0%	71.48	74.00	3.5%
มี.ค.	64.18	66.73	4.0%	71.48	74.00	3.5%
เม.ย.	64.18			71.48		
พ.ค.	65.43			73.02		
มิ.ย.	65.72			73.29		

ก.ค.	66.74			74.27		
ส.ค.	66.23			74.05		
ก.ย.	66.74			73.62		
ต.ค.	66.90			73.95		
พ.ย.	67.13			74.16		
ธ.ค.	66.84			74.33		
เฉลี่ย	65.70	66.69	6.3%	73.03	73.96	1.7%
ไตรมาสถี 1	64.14	66.69	4.0%	71.41	73.96	3.6%
ไตรมาสถี 2	65.11			72.60		
ไตรมาสถี 3	66.57			73.98		
ไตรมาสถี 4	66.96			74.15		

ที่มา : <http://www.price.moc.go.th>

ภาพที่ 4 ราคาขายปลีกปลานิล ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ปี 2560-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

3. สถานการณ์การค้าของประเทศไทย

3.1 การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ช่วง 3 เดือนแรก ปี 2563 ปริมาณ 2,398.2 ตัน คิดเป็นมูลค่า 73.8 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 13.8% และ 33.0% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 รูปแบบผลิตภัณฑ์ปลานิลที่ส่งออกมาที่มากที่สุด คือ ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง คิดเป็นสัดส่วน 58.3% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา คือ ปลาสดแช่เย็น 20.0% ปลามีชีวิต 14.4% และเนื้อปลาแช่แข็ง 7.3% ตามลำดับ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 5) โดยมีตลาดหลัก คือ กลุ่มประเทศอาเซียน 34.5% กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง 27.4% สหรัฐอเมริกา 16.1% กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป 16.9% และอื่นๆ 5.1% (ภาพที่ 6) การส่งออกปลานิลลดลง เนื่องจากการเกิดโรคระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาที่ประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศ ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่า ซึ่งมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกของไทย ทำให้ราคา

ปลานิลไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ดังนั้นไทยควรมองหาตลาดใหม่ๆ เพิ่มเติม เช่น ตลาดในกลุ่มอาเซียน และตลาดที่มีแนวโน้มเพิ่มการบริโภคปลานิล เช่น เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย แคนาดา โกลด์โคสต์ และรัสเซีย เป็นต้น สำหรับปี 2563 คาดว่าการส่งออกปลานิลน่าจะปรับตัวลดลงตามภาวะเศรษฐกิจของโลก

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลานิลของประเทศไทย ปี 2562-2563 (ม.ค.-มี.ค.)

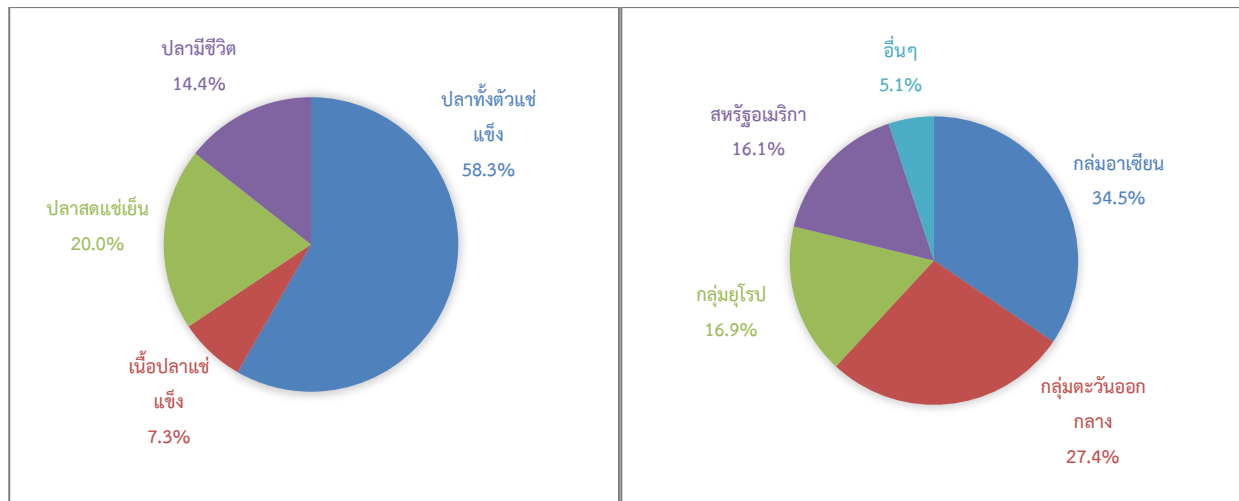
ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

ลำดับที่	รายการ	2562 (ม.ค.-มี.ค.)		2563 (ม.ค.-มี.ค.)		% การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	ปลาทั้งตัวแช่แข็ง	1,882.3	85.2	823.7	43.0	-56.2%	-49.5%
2	เนื้อปลาแช่แข็ง	75.4	7.8	34.9	5.4	-53.7%	-30.8%
3	ปลาสดแช่เย็น	542.4	8.3	1,366.9	14.8	152.0%	78.3%
4	เนื้อปลาแช่เย็น	-	-	0.4	-	-	-
5	ปลามีชีวิต	280.5	8.9	172.3	10.6	-38.6%	19.1%
รวม		2,780.6	110.2	2,398.2	73.8	-13.8%	-33.0%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

รหัสพิกัดปลานิลและผลิตภัณฑ์ :

03019940003	ปลานิลมีชีวิต	03027100001	ปลานิลทั้งตัวแช่เย็น	03032300000	ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง
03043100001	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่เย็น	03045100002	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่เย็น	03046100000	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่แข็ง
03049300003	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่แข็ง	03055990003			

ภาพที่ 5 สัดส่วนมูลค่ารูปแบบผลิตภัณฑ์ปลานิลไทยส่งออก ปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.) ภาพที่ 6 สัดส่วนมูลค่าส่งออกปลานิลไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.)

3.2 การนำเข้า

ปริมาณการนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยในช่วง 3 เดือนแรก ปี 2563 มีปริมาณ 311.1 ตัน คิดเป็นมูลค่า 35.4 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 4.7% แต่มูลค่าลดลง 24.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 โดยมีรูปแบบนำเข้า ได้แก่ เนื้อปลานิลแช่แข็ง ร้อยละ 82.2 และปลาทั้งตัวแช่แข็ง ร้อยละ 17.8

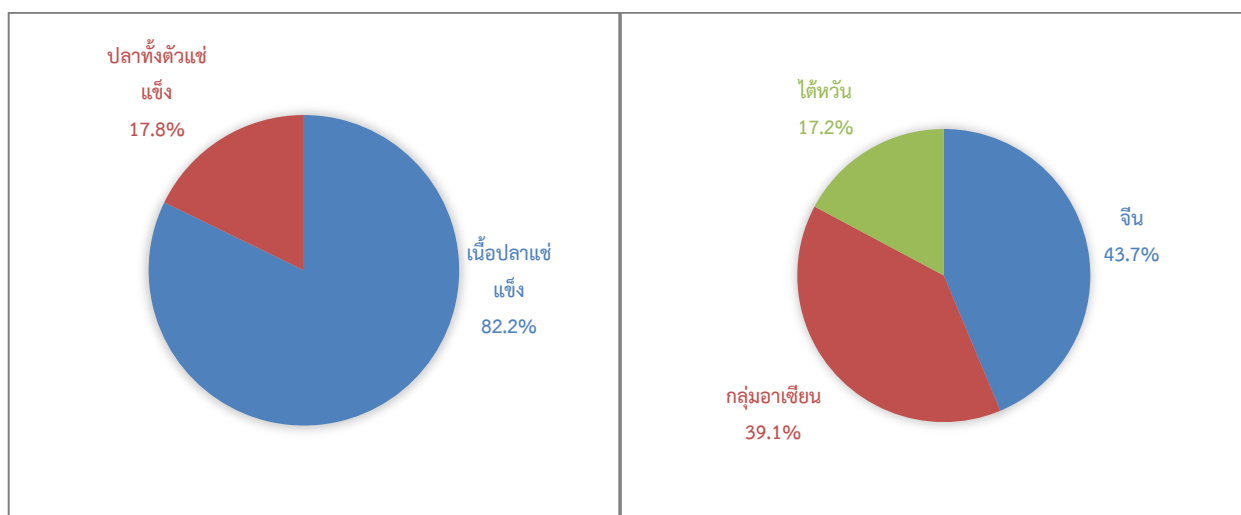
ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 6 และภาพที่ 7) และมีตลาดนำเข้าหลักจากจีน 43.7% กลุ่มประเทศอาเซียน 39.1% และได้หวัน 17.2% ตามลำดับ (ภาพที่ 8)

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปลานิลของประเทศไทย ปี 2562–2563 (ม.ค.-มี.ค.)

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

ลำดับที่	รายการ	2562 (ม.ค.-มี.ค.)		2563 (ม.ค.-มี.ค.)		% การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	เนื้อปลาแช่แข็ง	184.1	30.8	153.0	22.1	-16.9%	-28.2%
2	ปลาทั้งตัวแช่แข็ง	127.0	4.6	143.5	4.8	13.0%	4.3%
3	ปลาสดแช่เย็น	-	-	-	-	-	-
รวม		311.1	35.4	296.5	26.9	-4.7%	-24.0%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 7 สัดส่วนมูลค่ารูปแบบผลิตภัณฑ์ปลานิลที่ไทยนำเข้า ปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.) ภาพที่ 8 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าปลานิลจากประเทศต่างๆ ปี 2563 (ม.ค.-มี.ค.)

4. ปัญหาอุปสรรค

4.1 สายพันธุ์ปลาที่มีคุณภาพดีมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ขาดแคลนสายพันธุ์ปลานิล ในช่วงที่มีอัตราการฟักไข่ได้ปริมาณน้อย เช่น ช่วงอุณหภูมิสูงมากในฤดูร้อน และช่วงอุณหภูมิต่ำในฤดูหนาว

4.2 การผลิตยังขาดระบบบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) ตั้งแต่โรงเพาะฟัก การอนุบาล ตลอดจนถึงกระบวนการเลี้ยงปลานิล ส่งผลให้จำนวนฟาร์มปลานิลที่ได้มาตรฐาน (GAP) มีน้อย อีกทั้งเกษตรกรขาดแรงจูงใจที่จะพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากราคาจำหน่ายปลานิลที่ได้มาตรฐานไม่ได้มีราคาสูงขึ้น

4.3 การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนของเกษตรกรรายย่อย จึงยังคงมีการเลี้ยงรูปแบบเดิม และขาดทักษะในการแปรรูปและการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

4.4 การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต เนื่องจากยังขาดทักษะการจัดการด้านการตลาดในเชิงธุรกิจต้องมีการบริหารการผลิตให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

4.5 สินค้าปลานิลส่วนใหญ่บริโภคภายในประเทศร้อยละ 95 และส่งออกเพียงร้อยละ 5 ในรูปปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง ซึ่งมีขนาดเล็กมูลค่าต่ำ และมีส่วนแบ่งตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้บริโภครายใหญ่ของโลกในอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าสินค้าปลานิลทั้งหมดที่สหรัฐนำเข้า

4.6 ปัญหาจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ทำให้ผลผลิตปลานิลที่ตกค้างอยู่ในบ่อของเกษตรกรเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่จะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เมื่อภาครัฐเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรขายได้ปริมาณสูงสุด หากไม่สามารถระบายผลผลิตออกมาจำหน่ายได้ เกษตรกรได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก และคาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์มจะลดลง

5. แนวทางบริหารจัดการ

เพื่อแก้ไขปัญหาของสินค้าปลานิล กรมประมงได้มีการดำเนินการ ดังนี้

5.1 จากการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562 ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมติให้คงปริมาณสินค้าปลานิลให้อยู่ในระดับประมาณ 200,000 ตันต่อปี เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตออกมาล้นตลาดจนกระทบต่อราคา

5.2 กรมประมงมีการพัฒนาสายพันธุ์จิตรลดา 3 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี และเกษตรกรมีความต้องการ กรมประมงจึงเร่งดำเนินการผลิตพ่อแม่พันธุ์ที่มีคุณภาพให้โรงเพาะฟัก ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตลูกพันธุ์คุณภาพดีแก่เกษตรกรต่อไป

5.3 กรมประมงได้ดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้จัดทำมาตั้งแต่ปี 2558-2562 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยงยกระดับมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพิ่มการแปรรูปให้หลากหลายและให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่า

5.4 โครงการพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลานิล โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วย เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยง ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นทั้งผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป และจัดจำหน่ายผลผลิต ทั้งนี้ภาครัฐสนับสนุนในรูปแบบเกษตรกรส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

5.5 สถานการณ์โรคระบาดโควิด – 19 ส่งผลให้ผลผลิตตกค้างอยู่ที่บ่อเป็นจำนวนมาก ดังนั้น กรมประมงได้สร้างระบบส่งจอบสินค้าสัตว์น้ำ (Fisheries shop) ให้กับผู้บริโภคที่สนใจทำการส่งจอบซื้อสินค้าสัตว์น้ำ และให้กลุ่มเกษตรกรนำสินค้ามาส่งให้กับผู้ส่งจอบที่กรมประมง เพื่อระบายผลผลิตที่ตกค้างที่บ่อ รวมทั้งส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรขายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์มากขึ้น

5.6 แผนพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลานิล ปี 2563-2567 ประกอบด้วย

1) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะและปรับปรุงพันธุ์ และพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยง พัฒนาสายพันธุ์ปลานิลทนโรคตามฤดูกาลและสายพันธุ์ปลานิลทนเค็ม พัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันโรค

2) การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าปลานิล โดยพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลการเพาะเลี้ยงปลานิล ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลความรู้ข้อมูลด้านการเพาะเลี้ยงปลานิล และผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูลแหล่งผลิต โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning, Application) และสนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าปลานิล

3) การพัฒนางานวิจัย โดยจัดทำงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการเลี้ยงที่ให้ผลผลิตสูง ส่งเสริมรูปแบบการเลี้ยงที่ใช้ต้นทุนต่ำ

4) การเพิ่มศักยภาพการตลาดของปลานิล โดยการส่งเสริมภาพลักษณ์และการบริโภคสินค้าปลานิล ทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล และส่งเสริมการตลาดสินค้าปลานิล

แหล่งที่มาของข้อมูล :

1. สถิติผลผลิตปลานิล : กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง, กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ มีนาคม 2563
2. ราคาปลานิล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ตลาดไท, กระทรวงพาณิชย์
3. สถิติการส่งออกและนำเข้าปลานิลของประเทศไทย : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ, กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง
4. เอกสารโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
5. เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง

